

РЕШЕНИЕ

№ 5094

гр. София, 21.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 85 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и девети февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: **ДЕСИСЛАВА Г. ИВАНОВА
ТОШЕВА**

при участието на секретаря **НАДЕЖДА АЛ. ИВАНОВА**
като разгледа докладваното от **ДЕСИСЛАВА Г. ИВАНОВА ТОШЕВА**
Гражданско дело № 20231110169073 по описа за 2023 година

Производството е образувано по искова молба /уточнена с молба с вх. № 370812/22.12.2023 г./ на В. Р. Й. и Г. А. Й. срещу ****, с която са предявени отрицателни установителни искове за признаване за установено, че ответникът няма право на принудително изпълнение срещу всеки от ищите за по 1/2 от следните суми, за които е издаден изпълнителен лист на 08.09.2015 г. по гр. д. № 19806/2015 г. по описа на СРС, 81 състав, и се води изп. д. № **** по описа на ЧСИ ****, с рег. № **** в КЧСИ, с район на действие СГС, а именно: 1 505.59 лв. – за доставена топлинна енергия през период от м. 06.2012 г. до м. 04.2014 г., ведно със законната лихва от 09.04.2015 г. до изплащане на вземането; 319.49 лв. – лихва за периода от 31.07.2012 г. до 27.03.2015 г.; 336.50 лв. – разноски по делото. Претендират се разноските по делото.

Ищите твърдят, че изпълнителният лист е издаден въз основа на заповед за изпълнение и въз основа на него по молба на вискателя е образувано изпълнителното дело при ЧСИ **** срещу тях в качеството им на наследници на **** Й.. Излагат, че изпълнителното дело е заведено след изтичане на погасителната давност за вземанията, поради което искането за извършване на изпълнителни действия, обективизирано в молбата за образуване на изпълнителното дело, не може да прекъсне вече изтеклата погасителна давност.

В отговора на исковата молба ответникът оспорва предявените искове. Счита, че в случая приложима е 5-годишната погасителна давност. Твърди, че въз основа на изпълнителния лист първоначално е образувано изп. д. № 2018***** по описа на ЧСИ ***** с рег. № **** в КЧСИ, по което са искани и извършвани множество изпълнителни действия, прекъсващи давността. Излага, че едва след неговото прекратяване на основание чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК е образувано изп. д. № **** по описа на ЧСИ ****, с рег. № **** в КЧСИ, по което също са искани и извършвани изпълнителни действия, имащи прекъсващ

ефект по отношение на погасителната давност за вземанията, като дори спрямо В. Й. изпълнителното производство е прекратено, защото задължението му е платено. Изтъква, че за времето на извънредното положение давността е била спряна. Моли за отхвърляне на исквете. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Съдът, след като прецени събраните по делото доказателства по вътрешно убеждение и обсъди доводите на страните и с оглед разпоредбата на чл. 235, ал. 2 ГПК, приема от фактическа и правна страна следното:

Предявени са обективно кумулативно и субективно активно съединени отрицателни установителни иски с правно основание чл. 439 ГПК, които са насочени към установяване незаконосъобразност на принудителното изпълнение срещу ишците поради изтичане на погасителната давност за сумите, за които е издаден изпълнителен лист срещу техния наследодател.

При предявени иски с правна квалификация чл. 439 ГПК е достатъчно ищецът да обоснове правния си интерес от търсеното установяване като предпоставка за допустимост на исквете, а в тежест на ответника е да докаже, че притежава право на принудително изпълнение срещу него за вземанията – предмет на изпълнителния лист. Последното в случая предполага ответникът да установи наличието на основания за спиране и/или прекъсване на погасителната давност.

Съгласно чл. 439, ал. 1 ГПК длъжникът може да оспорва чрез иск изпълнението, а според ал. 2 искът може да се основава само на факти, настъпили след приключването на съдебното дирене в производството, по което е издадено изпълнителното основание. Целта на този иск е да бъде отречено правото на принудително изпълнение, признато с изпълнително основание, което по действащия ГПК /чл. 404 ГПК/ може да бъде само съдебен или арбитражен акт, съдебна или арбитражна спогодба, а ако това предвижда правото на ЕС или международен договор – и чуждестранен несъдебен акт.

Предпоставките за допустимост на отрицателен установителен иск с правно основание чл. 439 ГПК, обосноваващи правния интерес от него, са: изпълнителното основание да е издадено и влязло в сила за ищеца /т. е. стабилизирано/; принудителното изпълнение да е предстоящо или висящо, но не и вече реализирано /в противен случай искът не може да е отрицателен установителен, а осъдителен/; искът да е основан на новонастъпили факти, които не са преклудирани – настъпили са след момента, до който е било възможно да се навеждат възражения в съответното производство, по което е издадено изпълнителното основание /края на съдебното дирене в исково производство, ако такова е провеждано; момента на сключване на съдебната или арбитражна спогодба; момента на изтичане на срока за възражение срещу заповед за изпълнение, ако такова не е било подадено/.

В случая се установява, че в полза на **** е издаден срещу **** Й. изпълнителен лист на 08.09.2015 г. по гр. д. № 19806/2015 г. по описа на СРС, 81 състав, за следните суми: 1 505.59 лв. – за доставена топлинна енергия през период от м. 06.2012 г. до м. 04.2014 г., ведно със законната лихва от 09.04.2015 г. до изплащане на вземането; 319.49 лв. – лихва за периода от 31.07.2012 г. до 27.03.2015 г.; 336.50 лв. – разноси по делото. Страните не спорят, че изпълнителният лист е издаден въз основа на заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК, както и че не е провеждано исково производство по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК, респ. че заповедта е влязла в законна сила.

Установява се по делото, че въз основа на изпълнителния лист е образувано първоначално изп. д. № 2018***** по описа на ЧСИ ***** с рег. № **** в КЧСИ, което е прекратено на основание чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК, за което е съставено Постановление за прекратяване на 15.10.2021 г. След това е образувано въз основа на същия изпълнителен лист изп. д. № **** по описа на ЧСИ ****, с рег. № **** в КЧСИ, по което на 11.04.2022 г. са конституирани като длъжници наследниците на починалия длъжник – ишците Г. А. Й. и В. Р. Й..

С Разпореждане от 15.11.2023 г. на съдебния изпълнител изпълнителното производство е прекратено по отношение на длъжника В. Р. Й. поради пълно удовлетворяване на притезанието на вискателя. Видно е от материалите по второто изпълнително дело, че се касае за удовлетворяване на вискателя чрез принудителното изпълнение – въз основа на постъпления на парични суми /л. 160, л. 170 и л. 192 от делото/ в резултат на наложения на този длъжник заповед на трудовото му възнаграждение от „Би Ей Глас България“ АД /л. 150 от делото/, като дължимите на вискателя суми са му преведени от съдебния изпълнител /л. 161, л. 171, л. 197, л. 201 и л. 203/. Правен интерес от провеждане на отрицателен установителен иск с правно основание чл. 439 ГПК е налице винаги, докато съществува годно изпълнително основание в полза на вискателя и същият не е удовлетворен, но този иск е недопустим, ако изпълнителният процес е приключил поради събиране на дълга и плащане на вискателя, защото тогава ще е налице интерес от иск по чл. 55 ЗЗД. Щом принудителното събиране на дължимите от длъжника В. Р. Й. суми е приключило още преди образуване на настоящото дело, то предявените от него отрицателни установителни иски с правно основание чл. 439 ГПК са лишени от правен интерес, респ. те са недопустими. Ето защо исковата молба в частта относно неговите иски следва да бъде върната и по отношение на тях производството следва да бъде прекратено на основание чл. 130 ГПК.

Предвид наличието на изпълнителен лист в полза на ответника срещу ищцата Г. А. Й., издаден въз основа на влязла в законна сила заповед по чл. 410 ГПК срещу нейния наследодател и липсата на реализирано принудително изпълнение по отношение на нея, както и с оглед релевираното с исковата молба възражение за давност, съдът намира, че предявените от тази ищца иски са процесуално допустими, защото давността не се прилага служебно, а е необходимо длъжникът да направи изрично волеизявление, с което да се позове на изтеклата давност. Съгласно чл. 433, ал. 1, т. 7 ГПК изпълнителното производство се прекратява с постановление, когато бъде представено влязло в сила съдебно решение, с което е уважен иск по чл. 439 ГПК, т. е. признато е за установено, че не са налице материалноправните предпоставки за законност на изпълнителния процес, включително поради погасяване на задълженията по давност. Единственият способ за защита на длъжника в хипотезата на поддържано твърдение за изтекла погасителна давност по отношение на вземанията, които са предмет на изпълнително производство, е предявяването на иск по чл. 439 ГПК преди да е приключило принудителното събиране на вземанията. От изложеното следва, че ищцата Г. А. Й. има правен интерес от предявените отрицателни установителни иски.

По отношение на тяхната основателност съдът намира следното:

Щом за процесните вземания на ответника е налице влязла в законна сила заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК, приложима по отношение на тях е 5-годишната давност. В тази връзка съдът се позовава на Решение № 3/04.02.2022 г. по гр. д. № 1722/2021 г. по описа на ВКС, IV ГО, в което е прието следното: „Чл. 117, ал. 2 ЗЗД се прилага, когато вземането е определено по основание и размер с влязло в сила решение, така и когато е определено по основание и размер с влязла в сила заповед за изпълнение. Корективното тълкуване на чл. 117, ал. 2 ЗЗД налага променената правна рамка след влизане в сила на разпоредбата. Така както длъжникът не може да оспорва вземането, установено с влязло в сила решение, поради факт, настъпил до съдебното дирене в производството, по което решението е постановено, така длъжникът не може да оспорва вземането, установено с влязлата в сила заповед за изпълнение, поради факт, настъпил до изтичането на срока по чл. 414, ал. 2 ГПК“. В Определение № 214/15.05.2018 г. по ч. гр. д. № 1528/2018 г. на ВКС, IV ГО, изрично е прието следното: „Влязлата в сила заповед за изпълнение формира сила на пресъдено нещо и установява с обвързваща страните сила, че вземането съществува към момента на изтичането на срока за подаване на възражение“. Настоящият съдебен състав изцяло споделя горното становище на върховната съдебна инстанция, поради което приема, че за

процесните вземания приложение намира разпоредбата на чл. 117, ал. 2 ЗЗД и срокът на новата давност е 5 години, като техният характер е без значение, след като в случая те са установени с правораздавателен акт, ползващ се със сила на пресъдено нещо – влязла в сила заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК, която е задължителна за всички съдилища, учреждения и общини по отношение на установеното със заповедта правно положение /чл. 297 ГПК/, и със забрана за пререшаване на въпроса, отнасящ се до него, освен в случаите, когато законът разпорежда друго /чл. 299 ГПК/.

От писмените доказателства се установява, че изп. д. № 2018***** по описа на ЧСИ ***** с рег. № **** в КЧСИ, е образувано на 14.05.2018 г., с оглед на което са приложими дадените с т. 10 от ТР № 2/26.06.2015 г., постановено по тълк. д. № 2/2013 г. на ОСГТК на ВКС, задължителни разяснения, според които: „Когато вискателят не е поискал извършването на изпълнителни действия в продължение на две години и изпълнителното производство е прекратено по чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК /чл. 330, ал. 1, б. „д“ ГПК отм./, нова погасителна давност за вземането започва да тече от датата, на която е поискано или е предприето последното валидно изпълнително действие.“. В мотивите е прието следното: „В изпълнителното производство за събиране на парични вземания може да бъдат приложени различни изпълнителни способности, като бъдат осребрени множество вещи, както и да бъдат събрани множество вземания на длъжника от трети задължени лица. Прекъсва давността предприемането на кое да е изпълнително действие в рамките на определен изпълнителен способ /независимо от това дали прилагането му е поискано от вискателя и или е предприето по инициатива на частния съдебен изпълнител по възлагане от вискателя съгласно чл. 18, ал. 1 ЗЧСИ/: насочването на изпълнението чрез налагане на заповор или възбрана, присъединяването на кредитора, възлагането на вземане за събиране или вместо плащане, извършването на опис и оценка на вещь, назначаването на пазач, насрочването и извършването на продан и т.н. до постъпването на парични суми от проданта или на плащания от трети задължени лица. Не са изпълнителни действия и не прекъсват давността образуването на изпълнително дело, изпращането и връчването на покана за доброволно изпълнение, проучването на имущественото състояние на длъжника, извършването на справки, набавянето на документи, книжа и др., назначаването на експертиза за определяне на непогасения остатък от дълга, извършването на разпределение, плащането въз основа на влязлото в сила разпределение и др.“. В мотивите към същото тълкувателно решение е посочено също така, че искането да бъде приложен определен изпълнителен способ, както и в хипотезата на възлагане по чл. 18 ЗЧСИ, прекъсва давността, защото съдебният изпълнител е длъжен да го приложи. В изпълнителния процес давността се прекъсва с предприемането на всеки отделен изпълнителен способ и с извършването на всяко изпълнително действие, което изгражда съответния изпълнителен способ, и поради това висиящността му е нужно да се поддържа чрез действията на вискателя – искане за извършване на действия, изграждащи динамичния фактически състав на посочения от него и предвиден в закона способ, вкл. за повтаряне на неуспешните изпълнителни действия или за прилагане на нови изпълнителни способности.

В случая давността за вземанията срещу наследодателя на ищцата е прекъсната, както следва: на 14.05.2018 г., когато е подадена до ЧСИ **** молба за образуване на изпълнително производство въз основа на процесния изпълнителен лист, съдържаща възлагане по чл. 18, ал. 1 ЗЧСИ; с насочването на изпълнението чрез налагане на заповор върху вземанията на длъжника от „*****“ АД, за което е съставено заповорно съобщение от 12.06.2018 г.; с насочване на изпълнението чрез налагане на заповор върху лек автомобил на длъжника на 07.12.2018 г.; на 04.02.2022 г., когато е подадена от вискателя до ЧСИ **** молба за образуване на изпълнително производство, съдържаща искане за налагане на заповор на банкови сметки и банкови сейфове и на трудово възнаграждение на **** Й., както и възлагане по чл. 18, ал. 1 ЗЧСИ. След конституиране на нейните наследници като длъжници по изп. д. № **** по описа на ЧСИ ****, давността е прекъсната по отношение на Г. А. Й.,

както следва: с насочването на изпълнението чрез налагане на заповест върху неин лек автомобил, за което е съставено заповестно съобщение от 22.01.2023 г.; с насочването на изпълнението чрез налагане на възбрана върху притежаваните от нея недвижими имоти с Постановление от 31.08.2023 г.; с насочването на изпълнението чрез налагане на заповест върху вземанията ѝ от „****“ АД и „****“ АД, за което е съставено заповестно съобщение на 27.11.2023 г.

Съдът намира, че с всеки от наложените заповести върху вземания на длъжника Г. А. Й., респ. с налагането на възбрана, давността е прекъсвана, защото налагането на заповест и на възбрана в изпълнително производство съставлява насочване на изпълнението върху отделен имуществен обект на длъжника. То прекъсва давността, тъй като с него започва да се осъществява принудата в изпълнителния процес – длъжникът започва да търпи ограничение в правната си сфера. Обстоятелството дали наложените заповести и възбрана са постигнали целения резултат е без значение за прекъсването на давността.

Без значение е дали което и да е от изпълнителните действия са поискани и/или извършени преди или след изтичане на повече от 2 години от предходното изпълнително действие, годно да прекъсне давността. В тази връзка съдът съобрази дадените с Решение № 37/24.02.2021 г. по гр. д. № 1747/2020 г. по описа на ВКС, IV ГО, разяснения: „Перемпцията е без правно значение за давността. Общото между двата правни института е, че едни и същи факти могат да имат значение както за перемпцията, така и за давността. Това обаче са различни институти с различни правни последици: давността изключва принудителното изпълнение /но пред съдебния изпълнител длъжникът не може да се позове на нея и съдебният изпълнител не може да я зачете/, а перемпцията не го изключва – обратно, тя предполага неудовлетворена нужда от принудително изпълнение, но въпреки това съдебният изпълнител е длъжен да я зачете. Когато по изпълнителното дело е направено искане за нов способ, след като перемпцията е настъпила, съдебният изпълнител не може да откаже да изпълни искания нов способ – той дължи подчинение на представения и намиращ се все още у него изпълнителен лист. Единствената правна последица от настъпилата вече перемпция е, че съдебният изпълнител следва да образува новото искане в ново – отделно изпълнително дело, тъй като старото е прекратено по право. Новото искане на свой ред прекъсва давността независимо от това дали съдебният изпълнител го е образувал в ново дело или не е образувал ново дело; във всички случаи той е длъжен да приложи искания изпълнителен способ. Необразуването на ново изпълнително дело с нищо не вреди на кредитора, нито ползва или вреди на длъжника.“. Предвид изложеното при преценката дали е изтекла по отношение на Г. А. Й. погасителната давност за вземанията съдът счита за ирелевантно дали изпълнителните действия са предприети след прекратяване на изпълнителното производство по чл. 433, ал. 1, т. 8 ГПК, защото те при всички случаи следва да бъдат зачетени.

На следващо място, съгласно чл. 3, т. 2 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците, за срока от 13 март 2020 г. до отмяната на извънредното положение спират да текат давностните срокове, с изтичането на които се погасяват или придобиват права от частноправните субекти. Съгласно § 13 от Преходните и заключителните разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за здравето (ДВ, бр. 44 от 2020 г., в сила от 14.05.2020 г.) сроковете, спрели да текат по време на извънредното положение по Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците, продължават да текат след изтичането на 7 дни от обнародването на този закон в „Държавен вестник“. Следователно за времето от 13.03.2020 г. до 20.05.2020 г. включително погасителната давност е била спряна по силата на закона.

При тези факти съдът счита, че 5-годишният давностен срок за вземанията по

изпълнителния лист не е изтекъл по отношение на ищцата Г. А. Й., поради което предявените от нея искове са неоснователни.

По разноските:

С оглед изхода на делото и на основание чл. 78, ал. 8 вр. ал. 3 и ал. 4 ГПК на ответника се дължи сумата от 100 лв. – юрисконсултско възнаграждение.

Така мотивиран, Софийски районен съд

РЕШИ:

ВРЪЩА частично искова молба с вх. № 364464/19.12.2023 г., въз основа на която е образувано гр. д. № 69073/2023 г. по описа на СРС, III ГО, 85 състав – в частта по предявените искове от В. Р. Й., ЕГН *****, с адрес: ****, и **ПРЕКРАТЯВА** производството по делото **в тази част**.

ОТХВЪРЛЯ предявените от Г. А. Й., ЕГН *****, с адрес: ****, срещу ****, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: ****, искове с правно основание чл. 439 ГПК за признаване за установено, че ответникът няма право на принудително изпълнение срещу нея за 1/2 от следните суми, за които е издаден изпълнителен лист на 08.09.2015 г. по гр. д. № 19806/2015 г. по описа на СРС, 81 състав, и се води изп. д. № **** по описа на ЧСИ ****, с рег. № **** в КЧСИ, с район на действие СГС, а именно: 1 505.59 лв. – за доставена топлинна енергия през период от м. 06.2012 г. до м. 04.2014 г., ведно със законната лихва от 09.04.2015 г. до изплащане на вземането; 319.49 лв. – лихва за периода от 31.07.2012 г. до 27.03.2015 г.; 336.50 лв. – разноски по делото

ОСЪЖДА В. Р. Й., ЕГН *****, с адрес: ****, и Г. А. Й., ЕГН *****, с адрес: ****, да заплатят на ****, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: ****, на основание чл. 78, ал. 8 ГПК сумата от **100 лв.** – юрисконсултско възнаграждение.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски градски съд с въззивна жалба в 2-седмичен срок от връчването му на страните, а в частта, имаща характер на определение, с която исквата молба е частично върната – с частна жалба в 1-седмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____